

Doktorgrad i klimagass- utslipp fra ammeku –

analyse av ressursbruk og utslipp ved ulike produksjonsformer

Gjennom en doktorgrad ved Institutt for Husdyr- og Akvakulturvitenskap (NMBU) skal det utvikles et verktøy for å estimere nivå og variasjon i utslipp av klimagasser fra ammekuproduksjon under norske produksjonsforhold.

Tittel · FIRMA

Tekst: Stine Samsonstuen

Befolkningsvekst

Den globale befolkningen er forventet å overstige ni milliarder innen 2050, og for å dekke etterspørselen må den globale matproduksjonen øke 70 % (FAO, 2009). De naturlige ressursene som er tilgjengelige for matproduksjon varierer mellom land, og produksjonen må derfor tilpasses tilgjengelige nasjonale ressurser. Det er en politisk målsetning å øke norsk matproduksjon i takt med befolkningsveksten. Grasproduksjon utgjør 2/3 av Norges dyrkede areal, og melk/kjøtt fra drøvtyggere utgjør ca. 55 % av den landbaserte matproduksjonen i Norge på energibasis. For å øke/vedlikeholde selvforsyningsgraden med de gitte begrensningene i landbruket, må den norske husdyrproduksjonen baseres på økt utnyttelse av grovfôr og utmark.

Klimaversting?

Produksjon av rødt kjøtt fra storfe har ofte et negativt fokus i offentlig debatt, som det hevdes gir store klimagassutslipp per kg. produkt sammenliknet med svin og kylling. Fokuset rettes ofte mot ammekyr som har et gjennomsnittlig høyere utslipp av CO²-ekvivalenter/kg kjøtt sammenliknet med kombinert melk- og kjøttproduksjon. Ammeku har en økende betydning i norsk storfekjøttproduksjon grunnet nedgang i antall melkekyr og stor import av storfekjøtt (15 % i 2014) for å dekke underskuddet i det norske markedet.

Det er rapportert betydelige forskjeller i klimagassutslipp fra drøvtyggere mellom kontinenter, land og gårdsbruk, avhengig av naturgitte forhold, agronomisk praksis og ulike driftsformer. Norsk klimadebatt og politiske dokumenter baserer seg på globale utslippskonstanter (IPCC), og politiske mål om reduksjon av utslipp baseres dermed på feil grunnlag.

Forskning

Forskning på klimagasser i husdyrbruket har til nå hatt fokus på kombinert melk- og kjøttproduksjon. Det er lite kunnskap om utslipp fra kjøttproduksjon på ammeku, spesielt under norske forhold. Gjennom en doktorgrad ved Institutt for Husdyr- og Akvakulturvitenskap (NMBU) skal det utvikles et verktøy for å estimere nivå og variasjon i utslipp av klimagasser fra ammekuproduksjon under norske produksjonsforhold. Det skal også utføres en helhetlig analyse av ressursbruk

og klimagassutslipp ved ulike produksjonsformer og økt effektivitet (avl/management). Graden knyttes opp mot det eksisterende Optibeef-prosjektet (finansiert av Forskningsmidlene for jordbruk og matindustri) hvor Nortura, KLF, TYR, Geno og Animalia samt Nibio, PRODMED/NMBU, HiNT, SLU/Skara, Satafood Dev. Assoc. og MTT Agr.Res., er samarbeidspartnere. Det vil i tillegg være et samarbeid med Agriculture and AgriFood Canada (AAFC) og Dr. Paul Crosson, Teagasc, Irland, som har bidratt i utviklingen av en gårdsmodell for estimering av klimagassutslipp fra irske ammekubesetninger.

Økt kunnskap gjør husdyrbruket i stand til å bidra aktivt med tiltak for å redusere klimagassutslippene mest mulig uten å redusere matproduksjonen. I tillegg er kunnskapen viktig for at samfunnsdebatten skal bygge på et større faktagrunnlag om husdyr og klima enn det som er tilfelle per i dag.